

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بازخوانی تجربه تدوین، تصویب و اجرای برنامه میان مدت اقتصاد مقاومتی و جهش تولید

مقدمه

در چند سال اخیر و با شدت یافتن تحریم های یک جانبه علیه جمهوری اسلامی ایران با هدف متوقف کردن برنامه های صلح آمیز هسته ای ایران، واژه ی جدید «اقتصاد مقاومتی» به ادبیات اقتصادی کشور اضافه و به فراخور حال و روز اقتصاد کشورمان مورد بحث قرار گرفته است.

این واژه اولین بار در دیدار کارآفرینان با مقام معظم رهبری در شهریور سال ۱۳۸۹ مطرح گردید. در همین دیدار، رهبر معظم انقلاب «اقتصاد مقاومتی» را معنا و مفهومی از کارآفرینی معرفی و برای نیاز اساسی کشور به کارآفرینی نیز دو دلیل «فشار اقتصادی دشمنان» و «آمادگی کشور برای جهش» را معرفی نمودند.

اقتصاد مقاومتی

اقتصاد مقاومتی به معنی تشخیص حوزه‌های فشار و متعاقباً تلاش برای کنترل و بی‌اثر کردن آن تاثیرها می‌باشد و در شرایط آرمانی تبدیل چنین فشارهایی به فرصت است همچنین برای رسیدن به اقتصاد مقاومتی باید وابستگی‌های خارجی کاهش یابد و بر تولید داخلی کشور و تلاش برای خوداتکایی تأکید گردد.

معنای خاص: رفع آسیب پذیری اقتصادی در مقابل تکانه‌ها؛

معنای عام: افزایش قدرت انعطاف نظام ملی برای نشان دادن واکنش‌های مناسب به تغییرات، جهت حداکثرسازی استفاده از فرصت‌ها و حداقل‌سازی هزینه خسارت‌های احتمالی تغییرات مذکور

بیانات رهبر معظم انقلاب قبل از ابلاغیه سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان (نوزده مرداد ۱۳۹۰)

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسوولان و کارگزاران نظام (سوم مرداد ۱۳۹۱)

بیانات در دیدار جمعی از پژوهشگران و مسئولان شرکت های دانش بنیان (هشتم مرداد ۱۳۹۱)

بیانات در دیدار رئیس جمهوری و اعضای هیئت دولت (دوم شهریور ۱۳۹۱)

بیانات در حرم مطهر رضوی در اولین روز سال ۱۳۹۲

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار کارگران و فعالان بخش تولید کشور به مناسبت هفته کارگر (هفتم اردیبهشت ۱۳۹۲)

بیانات در دیدار دانشجویان (شش مرداد ۱۳۹۲)

بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت (شش شهریور ۱۳۹۲)

بیانات در دیدار فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی ارتش (نوزده بهمن ۱۳۹۲)

بیانات در دیدار مردم آذربایجان به مناسبت قیام بیست و نهم بهمن مردم تبریز (بیست و هشتم بهمن ۱۳۹۲)

سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

(ابلاغیه رهبر معظم انقلاب ۱۳۹۲/۱۱/۲۹)

۱. تأمین شرایط و فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیتهای اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط.

۲. پیشتازی اقتصاد دانش بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به منظور ارتقاء جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش بنیان در منطقه.

۳. محور قراردادن رشد بهره‌وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید، توانمندسازی نیروی کار، تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد، ایجاد بستر رقابت بین مناطق و استانها و به کارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور.

۴. استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقاء شاخص‌های عدالت اجتماعی.

۵. سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش، بویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقاء آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه.

۶. افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی (بویژه در اقلام وارداتی)، و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی و ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص.

۷. تأمین امنیت غذا و درمان و ایجاد ذخایر راهبردی با تأکید بر افزایش کمی و کیفی تولید (مواد اولیه و کالا).

۸. مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف و ترویج مصرف کالاهای داخلی همراه با برنامه ریزی برای ارتقاء کیفیت و رقابت پذیری در تولید.

۹. اصلاح و تقویت همه‌جانبه‌ی نظام مالی کشور با هدف پاسخگویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیشگامی در تقویت بخش واقعی.

۱۰. حمایت همه‌جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت از طریق :
- تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم.
  - گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز.
  - تشویق سرمایه‌گذاری خارجی برای صادرات.
  - برنامه‌ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید، و تنوع بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه.
  - استفاده از ساز و کار مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت نیاز.
  - ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف.

۱۱. توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه‌ی اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.

۱۲. افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور از طریق:

- توسعه‌ی پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه همسایگان.
- استفاده از دیپلماسی در جهت حمایت از هدف‌های اقتصادی.
- استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای.

۱۳. مقابله با ضربه پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز از طریق:

- انتخاب مشتریان راهبردی.
- ایجاد تنوع در روش‌های فروش.
- مشارکت دادن بخش خصوصی در فروش.
- افزایش صادرات گاز.
- افزایش صادرات برق.
- افزایش صادرات پتروشیمی.
- افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی.

۱۴. افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور به منظور اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز و تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز، بویژه در میادین مشترک.

۱۵. افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز، توسعه تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه (براساس شاخص شدت مصرف انرژی) و بالا بردن صادرات برق، محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع.

۱۶. صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی‌سازی اندازه‌ی دولت و حذف دستگاه‌های موازی و غیرضرور و هزینه‌های زاید.

۱۷. اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی.

۱۸. افزایش سالانه سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز تا قطع وابستگی بودجه به نفت.

۱۹. شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ...

۲۰. تقویت فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، بهره‌وری، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و اشتغال‌مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه.

۲۱. تبيين ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان سازی آن بویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه‌ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی.

۲۲. دولت مکلف است برای تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با هماهنگ‌سازی و بسیج پویای همه‌ی امکانات کشور، اقدامات زیر را معمول دارد:

- شناسایی و بکارگیری ظرفیت‌های علمی، فنی و اقتصادی برای دسترسی به توان آفندی و اقدامات مناسب.
- رصد برنامه‌های تحریم و افزایش هزینه برای دشمن.
- مدیریت مخاطرات اقتصادی از طریق تهیه طرح‌های واکنش هوشمند، فعال، سریع و به‌هنگام در برابر مخاطرات و اختلال‌های داخلی و خارجی.

۲۳. شفاف و روان سازی نظام توزیع و قیمت گذاری و روزآمدسازی شیوه‌های نظارت بر بازار.

۲۴. افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن.

بسم الله الرحمن الرحيم
جناب آقای اسحاق جهانگیری
معاون اول رییس جمهور

با عنایت به ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی، لازم است بی درنگ، اقدامات بایسته در جهت جلب مشارکت گسترده همه نهادها و آحاد جامعه در فعالیتهای اقتصادی برای دستیابی به رشد پویا و تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست ساله ساماندهی شود. از این رو ضروری است:

- ۱- معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی، پیشنهادهای لازم، نقشه راه و زمانبندی اجرای مواد ۲۴ گانه را تهیه و ارائه نمایند.
- ۲- کمیسیون‌های ذی‌ربط دولت، طرح‌ها و پیشنهادهای لازم را در اولویت رسیدگی قرار داده برای تصویب به هیأت وزیران ارائه دهند.
- ۳- بانک مرکزی، تدابیر پولی، اعتباری و ارزی متناسب با این سیاست‌ها را تهیه و در دستور کار شورای پول و اعتبار قرار دهد.
- ۴- وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نفت، وزارت جهاد کشاورزی و وزارت نیرو زمینه‌های لازم برای رشد بهره‌وری، حفظ و توسعه ظرفیتهای تولید و حمایت همه جانبه از صادرات کالاها و خدمات را فراهم کنند.
- ۵- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم و آموزش عالی، رسانه‌های کشور به ویژه رسانه ملی، با جلب مشارکت اندیشمندان، نویسندگان، هنرمندان در جهت تبیین اقتصاد مقاومتی و گفتمان‌سازی لازم برنامه‌ریزی و اقدام نمایند.

- ۶- معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، وزارت علوم و آموزش عالی و دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورد ساماندهی نظام ملی نوآوری و اجرای نقشه علمی کشور در جهت توسعه اقتصاد دانش بنیان، پیگیری و هماهنگی لازم را معمول دارند.
  - ۷- ستاد مبارزه با فساد با همکاری دیگر قوا، اقدامات خود را در جهت شفاف‌سازی اقتصاد و جلوگیری از زمینه‌های فساد را با جدیت دنبال کند.
  - ۸- در طراحی گام‌های اجرایی هدفمندسازی یارانه‌ها، افزایش تولید و بهره‌وری و ارتقاء شاخص‌های عدالت اجتماعی و تأمین امنیت غذا و درمان در اولویت قرار گیرد.
  - ۹- وزارت امور خارجه تلاش‌های خود را در توسعه پیوندهای راهبردی و استفاده از دیپلماسی فعال در جهت تأمین حضور عزتمندانه ایران در اقتصاد جهانی در لغو محدودیت‌ها در چارچوب سیاست‌های نظام گسترش دهد.
  - ۱۰- وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت امور خارجه، وزارت صنعت، معدن و تجارت و دبیرخانه مناطق آزاد ویژه تجاری و صنعتی، اقدامات لازم برای تشویق سرمایه گذاری خارجی و گسترش و تسهیل تولید و صادرات را معمول دارند.
  - ۱۱- ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، با ایفای نقش ستاد اقتصاد مقاومتی کشور، هماهنگی لازم در برنامه ها و سیاستها را تأمین و اجرای آن را پیگیری نماید.
- ضروری است گزارش اقدامات و پیشرفت کار به طور منظم به اینجانب ارائه گردد.
- توفیق همه همکاران در شکوفایی اقتصاد عزتمند و سربلندی ملت عزیز ایران را از درگاه خداوند بزرگ مسألت می‌کنم.
- حسن روحانی (اول اسفند ۱۳۹۲)**

دفتر مقام معظم رهبری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره: ۱/۲۸۹۶۸

تاریخ: ۱۳۹۴/۸/۱۷

پوست: ندارد

جناب آقای دکتر جهانگیری

معاون اول محترم رئیس جمهور

با سلام و تحیت،

گزارش ارسالی جنابعالی که حاوی برنامه‌های ملی یازده گانه طرح‌ها و پروژه‌های دولت در جهت اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بود، به استحضار مقام معظم رهبری بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ رسید. معظم له ضمن قدردانی از اهتمام دولت نسبت به این موضوع و با تأکید بر اینکه ایشان اصولاً بنائاً بر تأیید یا عدم تأیید برنامه‌هایی که تنظیم و اجرای آنها بر عهده‌ی دولت‌هاست، ندارند. نکات ذیل را در جهت اجرای موفق و مؤثر برنامه‌های مذکور توصیه فرمودند:

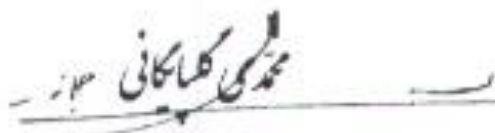
۱- رویکردهای اقتصاد مقاومتی (عدالت‌جویی، مردمی بودن، دانش‌بنیانی، درونزایی و برونگرایی) در تمامی برنامه‌ها (از جمله برنامه ششم توسعه و بودجه سنواتی) و فعالیت‌های دستگاه‌های اجرایی حاکم گردیده و اجرای اقتصاد مقاومتی تنها منوط به این برنامه‌ها نگردد. باید اطمینان حاصل شود که کلیه اقدامات دستگاه‌ها منطبق با این سیاست‌ها است.

۲- برنامه اقتصاد مقاومتی نباید برنامه‌ای مجزا از برنامه ششم توسعه باشد. برنامه اقتصاد مقاومتی باید در قالب برنامه ششم توسعه تدوین و پیگیری گردد. در ابلاغیه سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه بر این موضوع تأکید شده است.

۳- تعیین نقش دستگاه‌های اجرایی و مناطق جغرافیایی، زمان‌بندی اجرایی پروژه‌ها و اهداف کوتاه‌مدت (تا پایان دولت یازدهم)، میان‌مدت (پایان برنامه ششم) و بلندمدت (انتهای چشم‌انداز بیست ساله) صورت پذیرفته و کلیه دستگاه‌های اجرایی نسبت به آن پاسخگو شوند.

۴- به حرکت درآوردن و تعیین نقش آحاد جامعه جهت مشارکت در فعالیت‌های اقتصادی و توانمندسازی آنها و بکارگیری کلیه ظرفیت‌های کشور به‌ویژه جوانان مورد توجه قرار گرفته و برنامه‌ها تنها ناظر بر بخش‌های دولتی نباشد.»

موفق و مؤید باشید.

 محمدی کهابکانی

اقدامات دولت در راستای اجرای منویات مقام معظم رهبری

هر یک از برنامه های دولت بر اساس
یک یا چند مورد از سیاست های ابلاغی
دولت تدوین گردید

شاخص های ارزیابی برنامه های اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی ۱۳۹۴/۱۰/۲۸)

۱. شاخص های حوزه اقتصاد کلان
۲. شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

شاخص های حوزه اقتصاد کلان

الف) تحقق رشد پویا

- ❖ نرخ رشد تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت پایه
- ❖ واریانس نرخ رشد تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت پایه
- ❖ سهم ارزش افزوده بخش کشاورزی از تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت پایه
- ❖ سهم ارزش افزوده بخش صنعت (ساخت) از تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
- ❖ سهم ارزش افزوده بخش معدن (به جز نفت و گاز) از تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت پایه
- ❖ سهم ارزش افزوده بخش نفت و گاز از تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت پایه
- ❖ سهم ارزش افزوده بخش خدمات از تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت پایه
- ❖ نرخ تورم بر اساس شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

شاخص های حوزه اقتصاد کلان

(ب) کاهش آسیب پذیری اقتصاد

- ❖ سهم عوائد نفتی در بودجه کشور
- ❖ ترکیب صادرات کشور بر حسب کشور مقصد
- ❖ ترکیب واردات کشور بر حسب کشور مبدا
- ❖ ترکیب واردات به تفکیک واسطه ای، مصرفی و سرمایه ای

شاخص های حوزه اقتصاد کلان

ج) افزایش انعطاف پذیری اقتصاد

- ❖ رشد تولید و تعداد محصولات در صنایع بالادست و پائین دست نفت و گاز
- ❖ رتبه ایران در شاخص رقابت پذیری جهانی به تفکیک اجزای ۱۲ گانه آن
- ❖ رشد سرمایه گذاری ایرانی در کشورهای خارجی
- ❖ نسبت کفایت ذخایر ارزی
- ❖ نسبت کفایت ذخایر خارجی کشور
- ❖ سهم ایران در زنجیره تولید بین المللی (جهانی)

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۱- برنامه ملی ارتقای بهره وری

- ۱- شاخص بهره وری نیروی کار بر حسب تقسیم تولید ناخالص داخلی بر تعداد شاغلان کشور
- ۲- شاخص بهره وری نیروی کار بر حسب تقسیم ارزش افزوده هر یک از بخش های اصلی اقتصاد بر تعداد شاغلان آن بخش
- ۳- شاخص بهره وری نیروی کار بر حسب تقسیم تولید ناخالص داخلی بر ساعت اشتغال کل
- ۴- شاخص بهره وری سرمایه بر حسب تقسیم تولید ناخالص داخلی بر ارزش موجودی سرمایه ثابت کل کشور
- ۵- شاخص بهره وری سرمایه بر حسب تقسیم ارزش افزوده هر یک از بخش های اصلی اقتصاد بر ارزش موجودی سرمایه ثابت آن بخش
- ۶- نرخ رشد بهره وری کل عوامل تولید
- ۷- شاخص بهره وری انرژی بر حسب تقسیم ارزش ستانده بر مقدار انرژی مصرف شده در اقتصاد کشور
- ۸- شاخص شدت انرژی: مصرف نهایی انرژی (بشکه معادل نفت خام) تقسیم بر تولید ناخالص داخلی

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

ادامه

۱- برنامه ملی ارتقای بهره وری

- ۹- شاخص بهره وری آب بر حسب تقسیم ارزش ستانده بر مقدار آب مصرف شده در سطح کل اقتصاد
- ۱۰- بهره وری فیزیکی آب کشاورزی (مقدار آب مصرفی کشاورزی (متر مکعب) تقسیم بر مقدار محصول تولید شده (کیلوگرم)
- ۱۱- بهره وری اقتصادی (ریالی) آب کشاورزی (مقدار آب مصرفی کشاورزی (متر مکعب) تقسیم بر سود خالص محصول تولید شده (ریال)
- ۱۲- سرانه مصرف آب در بخش کشاورزی به ازای هر واحد ارزش افزوده این بخش
- ۱۳- سرانه مصرف آب در بخش صنعت به ازای هر واحد ارزش افزوده این بخش
- ۱۴- راندمان نیروگاه ها
- ۱۵- تلفات انتقال و توزیع مصرف انرژی برق

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۲- برنامه ملی پیشبرد برون گرایی اقتصاد (توسعه صادرات غیر نفتی)

- ۱- نرخ رشد صادرات غیر نفتی
- ۲- تراز تجاری غیر نفتی کشور
- ۳- نسبت صادرات غیر نفتی به کل صادرات- وزن / ارزش
- ۴- نسبت صادرات غیر نفتی به کل واردات- وزن / ارزش
- ۵- نسبت صادرات غیر نفتی به واردات (بدون میعانات گازی)- وزن / ارزش
- ۶- نسبت واردات کالاهای سرمایه ای (واسطه ای) به کل واردات- وزن / ارزش
- ۷- نرخ رشد سرمایه گذاری مستقیم خارجی
- ۸- نسبت سرمایه گذاری مستقیم خارجی + قراردادهای به تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
- ۹- نسبت سرمایه گذاری خارجی (FDI + قراردادهای مشارکتی + فاینانس) بر کل تامین مالی
- ۱۰- نسبت سرمایه گذاری ایران در خارج از کشور تقسیم بر تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
- ۱۱- شاخص ترانزیت کل (جاده ای به جاده ای / ترانزیت جاده ای به دریایی / ترانزیت دریایی به جاده ای / ترانزیت دریایی به دریایی / ترانزیت از طریق راه آهن

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۲- برنامه ملی پیشبرد برون گرایی اقتصاد (توسعه صادرات غیر نفتی)

- ۱۲- نسبت صادرات محصولات (کالاها و خدمات) دانش بنیان به کل صادرات
- ۱۳- نسبت صادرات (کالاها و خدمات) از مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به کل صادرات- وزن / ارزش
- ۱۴- نسبت درآمد ترانزیت به کل صادرات غیر نفتی
- ۱۵- نسبت درآمد سواپ و ترانزیت برق به کل درآمد صادرات غیر نفتی
- ۱۶- عضویت در نهادهای بین المللی، پیمان ها و موافقت نامه های منطقه ای و بین المللی
- ۱۷- شاخص باز بودن اقتصاد کشور
- ۱۸- سهم خدمات فنی مهندسی از کل صادرات غیر نفتی
- ۱۹- سهم خدمات گردشگری از کل صادرات غیر نفتی
- ۲۰- شاخص تمرکز جغرافیایی صادرات و واردات
- ۲۱- سهم خدمات گردشگری از کل صادرات غیر نفتی

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۳- برنامه ملی ارتقای توان تولید ملی (درون زایی اقتصاد)

- ۱- شاخص سهولت انجام کسب و کار و رتبه جهانی کشور در این شاخص
- ۲- شاخص کارآفرینی و رتبه جهانی کشور در این شاخص
- ۳- شاخص توسعه مالی و رتبه جهانی کشور در این شاخص
- ۴- درصد تغییرات سالانه نرخ ارز بازار آزاد
- ۵- سهم مطالبات غیر جاری در تسهیلات اعطایی بانک ها
- ۶- درصد خودکفایی در تولید کالاهای اساسی
- ۷- رتبه ایران در شاخص رقابت پذیری در سفر و گردشگری
- ۸- افزایش نسبت کفایت سرمایه بانک ها و موسسات اعتباری غیر بانکی
- ۹- درصد پوشش نظارت بانک مرکزی بر بانک ها و موسسات پولی و بانکی
- ۱۰- نرخ رشد پایه پولی
- ۱۱- نرخ رشد ضریب فزاینده
- ۱۲- نسبت اعتبارات طرح های مشارکت عمومی-خصوصی به کل طرح های تملک سرمایه ای
- ۱۳- نرخ بیکاری جوانان

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۳- برنامه ملی ارتقای توان تولید ملی (درون زایی اقتصاد)

- ۱۴- نرخ بیکاری دانش آموختگان آموزش عالی
- ۱۵- نرخ مشارکت جمعیت فعال کشور
- ۱۶- نرخ مشارکت زنان دارای تحصیلات عالی کشور
- ۱۷- شاخص تراز تجاری بخش کشاورزی
- ۱۸- میزان ذخایر راهبردی از محصولات اساسی
- ۱۹- سهم بازار سرمایه در تامین مالی کشور
- ۲۰- نرخ رشد تعداد گردشگران داخلی
- ۲۱- سهم واردات کالاهای مصرفی از کل واردات
- ۲۲- سهم واردات کالاهای واسطه ای از کل واردات
- ۲۳- سهم واردات کالاهای سرمایه ای از کل واردات
- ۲۴- تفاوت بین نرخ رسمی و آزاد ارز
- ۲۵- نرخ رشد اشتغال روستایی

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۴- برنامه ملی عدالت بنیان کردن اقتصاد و توسعه عدالت اجتماعی

- ۱- سهم افراد واقع در زیر خط فقر نسبی منطقه ای
- ۲- ضریب جینی
- ۳- نسبت هزینه های دهک اول به دهک دهم
- ۴- فاصله دسترسی به زیر ساخت ها در مناطق مختلف
- ۵- فاصله شاخص توسعه انسانی HDI در مناطق مختلف
- ۶- شاخص توسعه انسانی
- ۷- فاصله نرخ بیکاری بین مناطق

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۵- برنامه ملی برقراری انضباط مالی در بخش عمومی و قطع وابستگی بودجه به نفت

- ۱- نسبت منابع حاصل از عوائد نفت و گاز در بودجه عمومی
- ۲- نسبت درآمدهای مالیاتی به بودجه عمومی کشور
- ۳- تراز عملیاتی بودجه
- ۴- نسبت درآمدهای عمومی غیر نفتی به اعتبارات هزینه ای
- ۵- نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی
- ۶- نسبت اعتبار ردیف های متفرقه از کل اعتبارات عمومی دولت
- ۷- درصد دستگاه های اجرایی موفق در استقرار نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد از کل دستگاه ها
- ۸- نسبت بودجه عمومی دولت به تولید ناخالص داخلی
- ۹- نسبت شاغلان بخش عمومی به کل

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۶- برنامه ملی توسعه اقتصاد دانش بنیان

- ۱- شاخص اقتصاد دانش بنیان (KEI)
- ۲- شاخص نوآوری جهانی (GII)
- ۳- شاخص دستیابی به فناوری (TAI)
- ۴- شاخص عملکرد رقابت صنعتی (CIP)
- ۵- شاخص ظرفیت نوآوری ملی
- ۶- نسبت ارزش افزوده محصولات با فناوری پیشرفته از تولید ناخالص داخلی
- ۷- نسبت صادرات کالاهای با فناوری پیشرفته به کل صادرات غیر نفتی
- ۸- سهم صادرات کالاهای با فناوری برتر نسبت به کل صادرات
- ۹- نسبت هزینه های تحقیق و توسعه به تولید ناخالص داخلی
- ۱۰- سهم تکنولوژی از رشد اقتصادی
- ۱۱- سهم دانش بنیانی از رشد اقتصادی
- ۱۲- میزان ثبت اختراعات

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۷- برنامه ملی گفتمان سازی و فرهنگ سازی اقتصاد مقاومتی

- ۱-نسبت تعداد عناوین آثار مکتوب هنری و آموزشی در حوزه اقتصاد مقاومتی به کل
- ۲-نسبت تعداد محصولات چند رسانه ای تهیه شده مرتبط با اقتصاد مقاومتی به کل
- ۳-نسبت تعداد آثار علمی، فرهنگی تهیه شده در عرصه اقتصاد مقاومتی در صدا و سیما به کل
- ۴-نسبت تعداد ساعات برنامه های تولیدی صدا و سیما در حوزه اقتصاد مقاومتی به کل

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۸- برنامه ملی شفاف سازی و سالم سازی اقتصاد

- ۱-نسبت پرونده های تشکیل شده در خصوص مفاسد اقتصاد در نظام قضایی کشور به کل پرونده های قضایی
- ۲-نسبت ارزش کل قاچاق کالا به کل تجارت
- ۳-شاخص درصد پوشش نظارت بانک مرکزی بر بانک ها و موسسات پولی و بانکی
- ۴-رتبه ایران در شاخص بین المللی حکمرانی به تفکیک اجزای آن
- ۵-شاخص توسعه دولت الکترونیک و رتبه ایران
- ۶-شاخص ادراک فساد (corruption perception index) و رتبه ایران به تفکیک اجزای آن

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۹- برنامه ملی توسعه ظرفیت تولید نفت و گاز و تکمیل زنجیره پایین دستی و توسعه بازار

- ۱- ظرفیت تولید نفت خام
- ۲- میزان تولید نفت کشور
- ۳- سهم تولید نفت از میادین مشترک نسبت به تولید نفت کشور
- ۴- میزان تولید گاز طبیعی پالایش شده (شیرین) کشور
- ۵- سهم تولید گاز از میادین مشترک نسبت به تولید گاز کشور
- ۶- سهم روش های نوین فروش نسبت به کل فروش نفت
- ۷- میزان تولید میعانات گازی کشور
- ۸- میزان تولید گاز غنی کشور
- ۹- میزان تولید فرآورده های نفتی (به تفکیک فرآورده های اصلی)
- ۱۰- ضریب بازیافت مخازن نفتی
- ۱۱- میزان پالایش گاز و نم زدایی
- ۱۲- میزان پالایش نفت خام و میعانات گازی

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

ادامه

۹- برنامه ملی توسعه ظرفیت تولید نفت و گاز و تکمیل زنجیره پایین دستی و توسعه بازار

- ۱۳- میزان صادرات نفت کشور (به تفکیک منطقه مقصد)
- ۱۴- سهم صادرات نفت (نسبت به تولید نفت)
- ۱۵- سهم تولید نفت ایران از تولید کشورهای عضو اوپک
- ۱۶- میزان صادرات گاز کشور
- ۱۷- میزان صادرات گاز از طریق LNG
- ۱۸- میزان صادرات فرآورده های نفتی
- ۱۹- میزان ذخیره سازی نفت خام
- ۲۰- ارزش صادرات محصولات پتروشیمی (دلار) (قیمت ثابت سال ۱۳۹۴)
- ۲۱- ارزش فروش داخلی محصولات پتروشیمی (قیمت ثابت سال ۱۳۹۴)
- ۲۲- سهم هزینه های R&D صنعت نفت به کل هزینه های آن
- ۲۳- ارزش هر تن محصول پتروشیمی به قیمت ثابت صادراتی سال ۱۳۹۴
- ۲۴- سهم برندهای جهانی در تولید نفت خام و گاز
- ۲۵- سهم برندهای جهانی در مطالعات مخزن نفت و گاز
- ۲۶- سهم برندهای جهانی در سرمایه گذاری در پالایش و پتروشیمی

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۱۰- برنامه ملی هدفمندسازی یارانه ها

- ۱-نسبت یارانه تخصیصی به فعالیت های تولید کالا و خدمات از کل یارانه پرداختی
- ۲-نسبت افراد بهره مند از یارانه مستقیم نقدی
- ۳-نسبت منابع هدفمندی ناشی از اصلاح قیمت ها به مصارف کل
- ۴-نسبت قیمت حامل های انرژی به قیمت فوب خلیج فارس

شاخص های مرتبط با برنامه های ملی اقتصاد مقاومتی

(مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی)

۱۱- برنامه ملی مردمی کردن اقتصاد

- ۱- سهم بخش خصوصی در تشکیل سرمایه ثابت سالانه کشور
- ۲- سهم اشتغال بخش خصوصی از کل اقتصاد کشور
- ۳- نسبت تعداد طرح های عمرانی (طرح تملک دارایی سرمایه ای) واگذار شده به بخش خصوصی به کل
- ۴- شاخص درجه تمرکز بازار در فعالیت های اقتصادی
- ۵- ضریب نفوذ بازار سرمایه
- ۶- سهم منابع اختصاص یافته از صندوق توسعه ملی به بخش غیر دولتی (مصوب/عملکرد) (به تفکیک تعاونی، خصوصی و در مجموع)
- ۷- سهم بخش خصوصی از کل تسهیلات اعطایی بانک ها
- ۸- نسبت تصدی های واگذار شده از کل تصدی های احصاء شده قابل واگذاری
- ۹- سهم بخش عمومی در تامین و عرضه کالاهای عمده (منتخب)

بسته های اقتصاد مقاومتی

- ۱- بسته های ۵ گانه رونق تولید و اشتغال
- ۲- بسته توسعه اشتغال پایدار
- ۳- بسته توسعه اشتغال فراگیر
- ۴- حمایت از صادرات
- ۵- ماده ۲۷ برنامه ششم
- ۶- قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستائی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی

توصیه های رهبر معظم انقلاب در زمینه اقدام و عمل

در حوزه اقتصاد مقاومتی (۱۳۹۵/۰۱/۰۱)

- ۱- شناسایی و تمرکز بر فعالیت‌ها و زنجیره‌های مزیت‌دار اقتصادی
- ۲- احیا و به حرکت درآوردن تولید داخلی
- ۳- خودداری جدی از خریدهای خارجی که قدرت تولید داخلی را تضعیف می‌کند
- ۴- مدیریت پول‌ها و منابع مالی ایران که از خارج وارد کشور می‌شود
- ۵- دانش‌بنیان شدن بخش‌های مهم اقتصادی
- ۶- بهره‌برداری از بخش‌هایی که قبلاً در آنها سرمایه‌گذاری کلانی شده است مانند پتروشیمی و ساخت نیروگاه
- ۷- مشروط شدن همه‌ی معاملات خارجی به انتقال فناوری به داخل ایران
- ۸- مبارزه‌ی جدی و واقعی با فساد، ویژه‌خواری و قاچاق
- ۹- افزایش بهره‌وری انرژی
- ۱۰- نگاه ویژه و حمایتی به صنایع متوسط و کوچک

۱۰۰۰۰۸/۱۵۲۴۴۲ هـ

شماره .....
تاریخ ۱۳۹۴/۱۶/۲۹

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت نفت - وزارت نیرو - وزارت کشور
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت راه و شهرسازی
وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - وزارت صنعت، معدن و تجارت
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
معاونت امور مجلس رییس جمهور - معاونت علمی و فناوری رییس جمهور
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - صندوق توسعه ملی

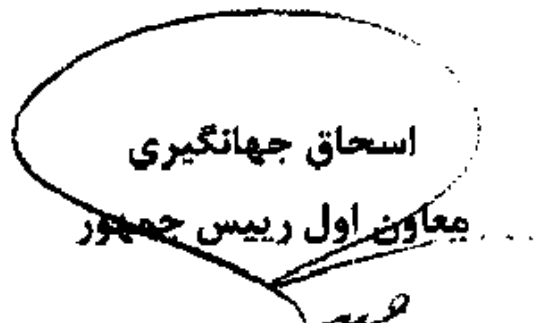
هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۶/۲۹ در اجرای سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری راجع به اقتصاد مقاومتی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۲- به منظور انجام امور دبیرخانه‌ای ستاد، هماهنگی‌های اداری، دریافت و بررسی پیشنهاده‌ها، تهیه دستور جلسات، ثبت و ضبط مذاکرات و تصمیمات، گزارش‌گیری، اطلاع‌رسانی و آموزش دست‌اندرکاران، دبیرخانه ستاد با مسئولیت دبیر ستاد تشکیل می‌شود.

۳- به منظور تهیه و اجرای برنامه‌های منطقه‌ای و استانی اقتصاد مقاومتی و اجرای مصوبات ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی، ستاد مشابهی در هر استان با مسئولیت استاندار و عضویت روسای دستگاه‌های متناظر عضو ستاد مرکزی تشکیل می‌شود.

۴- استانداران موظفند برنامه‌های عملیاتی اقتصاد مقاومتی استان خود را با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و به ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی ارائه کنند. مسئولیت پایش، نظارت و پیگیری اهداف و زمان‌بندی برنامه‌های عملیاتی استانی و ارسال گزارش‌های ادواری بر عهده استانداران می‌باشد.

۵- فرآیندهای تفصیلی تولید برنامه، شاخص‌های پیگیری، پایش و ارزیابی اجرای آن توسط دبیرخانه تهیه و به تصویب ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی می‌رسد.

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول

ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی استان اصفهان

اعضای ستاد اقتصاد مقاومتی استان اصفهان

دبیر: سازمان مدیریت و برنامه ریزی

رئیس: استاندار

اعضاء:

مدیر کل صدا و سیمای استان
 مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب شهری استان
 مدیر عامل شرکت آب منطقه‌ای استان
 مدیر عامل شرکت برق منطقه‌ای استان
 مدیر عامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان
 مدیر عامل شرکت گاز استان
 رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان
 رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی کاشان
 رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان
 مسئول سازمان بسیج سازندگی سپاه صاحب‌الزمان

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان
 مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان
 رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان
 مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان
 مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان
 مدیر کل راه و شهرسازی استان
 دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری
 دفتر حمایت و جذب سرمایه گذاری استانداری
 رئیس شهرک علمی تحقیقاتی استان
 دبیر کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان
 مدیر کل اطلاعات استان

نظام یکپارچه پیشبرد و پایش اقتصاد مقاومتی (نیپا)

چالش‌های اقتصاد مقاومتی در سطح استان

۱. عدم ارائه مدل مفهومی و راهبردی برای استان‌ها (هر استان بر اساس برداشت خود فعالیت خاص خود را انجام می‌دهد)
۲. عدم آموزش دست‌اندرکاران اقتصاد مقاومتی استان‌ها توسط دبیرخانه ستاد فرماندهی
۳. عدم تعریف ساختار تشکیلاتی در سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها (به نحوی که در استان‌ها اقتصاد مقاومتی در حوزه‌های مختلف پیگیری می‌شود)
۴. تداخل وظایف بین ستاد راهبری و مدیریت اقتصاد مقاومتی در استان‌ها با سایر شوراها، کارگروه‌ها و ستادهای موجود در استان
۵. تنزل راهبرد "اقتصاد مقاومتی" در استان‌ها در حد تعریف پروژه‌های جاری دستگاه‌ها در سطح استان
۶. طراحی سامانه نیپا، که تمامی اطلاعات مورد نیاز (برای پروژه‌های دولتی) آن با اندکی اصلاح در سامانه نظارت ۴ قابل دسترس است.
۷. عدم حمایت مالی خاص از پروژه‌های اقتصاد مقاومتی در سطح استان (که گاهی توسط دستگاه‌های نظارتی نیز باعث بازخواست سازمانهای استانی شده است)

جهش تولید

۱. جهش تولید پیشینه تاریخی و نظری به اندازه اقتصاد مقاومتی در سطح کلان و استان ها ندارد و یا اینکه در اختیار استان ها قرار نگرفت.
۲. امور مربوط به آن در مرکز، طی سال هیچ برنامه مدون و مکتوبی به استان ها ارائه نکرد.
۳. جهش تولید صرفا به یک تفاهم نامه بین ریاست محترم سازمان و استانداران خلاصه گردید.
۴. اعتبارات جهش تولید در سطح ملی حدود ۵۰ درصد تامین گردید.
۵. به علت عدم هماهنگی بین بانک ها در سطح ملی با استان ها و سازمان و ابلاغ دیرهنگام تخصیص ها امکان جذب یارانه تسهیلات به صورت کامل فراهم نگردید.
۶. معیارهای انتخاب پروژه های جهش تولید و اقتصاد مقاومتی هم پوشانی بسیار زیادی داشتند که خروجی های آنها قابل تفکیک از یکدیگر نیست.

با سپاس از توجه شما

